

Enontekiön kunnan lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta

Enontekiön kunta kiittää mahdollisuudesta lausua kuntalain muutosta koskevasta luonnoksesta. Kunta pitää esityksen tavoitteita sinänsä kannatettavina, ja erityisesti varautumisen kehittäminen on tärkeää. Esityksessä on kuitenkin useita kohtia, joiden osalta pienten ja harvaan asuttujen kuntien näkökulmaa ei ole riittävästi huomioitu.

Esitys lisää kuntien velvoitteita erityisesti varautumisen ja ohjauksen osalta. Pienissä kunnissa henkilöstöresurssit ovat rajalliset ja tehtäväkentät laajoja, minkä vuoksi lisävelvoitteet kohdistuvat suhteellisesti raskaammin kuin suuriin kuntiin. Enontekiön kunta korostaa, että uusia velvoitteita ei tule lisätä ilman vastaavaa rahoitusta ja konkreettista arviota toimeenpanon vaikutuksista. Muutoin riskinä on hallinnollisen työn kasvu ilman todellista hyötyä kuntalaisille.

Esitys vahvistaa valtion ohjausta tavalla, joka käytännössä kaventaa kuntien liikkumavaraa. Enontekiön kunta pitää välttämättömänä, että kunnallinen itsehallinto säilyy aidosti. Kuntien tulee voida järjestää toimintansa omista lähtökohdistaan käsin ilman lisääntyvää, yksityiskohtaista ohjausta.

Enontekiö on maantieteellisesti laaja ja harvaan asuttu kunta, jonka olosuhteet poikkeavat olennaisesti kaupunkikunnista. Yhdenmukainen sääntely ei tällaisessa tilanteessa ole tarkoituksenmukaista. Lainsäädännön tulee mahdollistaa joustava soveltaminen, eikä se saa johtaa tilanteeseen, jossa pienet kunnat joutuvat kohtuuttomaan asemaan.

Enontekiön kunnassa vaikuttamistoimielimet, kuten nuorisovaltuusto, toimivat aktiivisesti ja aidosti vaikuttavina toimijoina. Niillä on käytännössä mahdollisuus tehdä aloitteita ja antaa lausuntoja kunnan päätöksenteossa. Toiminta on syntynyt paikallisista tarpeista ja toimii hyvin ilman yksityiskohtaista lakisääntelyä. Kunta katsoo, että esitetty sääntely ei tuo lisäarvoa, mutta voi jäykistää toimivia käytäntöjä.

Esityksen vaikutuksia pieniin kuntiin ei ole arvioitu riittävän konkreettisesti. Enontekiön kunta pitää välttämättömänä, että jatkovalmistelussa esitetään selkeä arvio siitä, mitä muutokset tarkoittavat käytännössä pienten kuntien taloudelle, henkilöstölle ja hallinnolle.

Enontekiön kunta katsoo, että esityksen jatkovalmistelussa on varmistettava, ettei kuntien velvoitteita lisätä ilman riittäviä resursseja, kunnallinen itsehallinto turvataan käytännössä, pienten ja harvaan asuttujen kuntien erityispiirteet huomioidaan sekä vältetään sääntelyä, joka ei tuo lisäarvoa jo toimiviin käytäntöihin. Uudistuksen tulee aidosti parantaa kuntien toimintakykyä, ei lisätä hallinnollista taakkaa.